

Kanker en erfelijkheid

Polikliniek Klinische Genetica

U heeft een afspraak op de polikliniek Klinische Genetica met een vraag over kanker en erfelijkheid. Binnen deze polikliniek wordt erfelijkheidsonderzoek naar kanker verricht. Deze folder is een eerste kennismaking met deze polikliniek. Tevens leest u hierin hoe u zich kunt voorbereiden op het eerste polibezoek.

Klinische genetica en kanker

Genetica of erfelijkheidsleer houdt zich bezig met erfelijke eigenschappen die binnen families voorkomen. Het kan gaan om een familietrek, een uiterlijk kenmerk, maar soms ook om de aanleg voor het ontwikkelen van een ziekte.

Kanker komt in sommige families vaker voor dan in andere families. Dit kan komen door puur toeval, leefstijl (zoals roken) en/of bepaalde lichamelijke eigenschappen (bijvoorbeeld lichte huid). Bij de meeste mensen (95%) ontstaat kanker door een combinatie van factoren. Bij ongeveer 5% van alle mensen met kanker wordt een erfelijke aanleg aangetoond. De meest voorkomende erfelijke kankers zijn:

- borst- en/of eierstokkanker;
- darm- en/of baarmoederkanker.

Kenmerken van erfelijke kanker

Omdat gemiddeld één op de drie mensen ooit kanker krijgt, is de kans vrij groot dat in één familie verschillende familieleden kanker hebben (gehad) of krijgen. Vooral als het om een grote familie gaat. Vaak is er sprake van toeval en is er geen verhoogde kans op kanker. Er zijn bepaalde kenmerken binnen een familie die kunnen wijzen op erfelijkheid.

Kenmerken van erfelijkheid bij kanker zijn:

- het ontstaan van dezelfde soort kanker bij twee of meer naaste verwanten;
- het ontstaan van kanker op relatief jonge leeftijd (meestal vóór het 50e levensjaar);
- twee tumoren van één kankersoort bij één persoon (bijvoorbeeld twee darmtumoren);
- het voorkomen van een specifieke combinatie van verschillende soorten kanker (bij één persoon of verschillende familieleden).

Hoe meer verschillende kenmerken binnen een familie voorkomen, des te groter de kans dat er sprake is van een erfelijke aanleg voor kanker.

Het eerste gesprek

Tijdens het eerste gesprek worden alle vragen die u over kanker en erfelijkheid heeft, besproken. We bespreken kort uw eigen gezondheid en brengen met behulp van een stamboom uw familie in kaart. Aan de hand van deze gegevens beoordelen we of er aanwijzingen zijn voor een erfelijke vorm van kanker in uw familie. Lichamelijk onderzoek vindt zelden plaats. Mogelijk worden er extra controles geadviseerd (bijvoorbeeld röntgenonderzoek van de borsten),

Patiënteninformatie

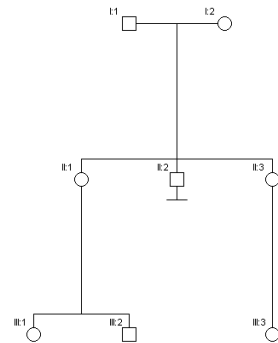
indien er een verhoogde kans op kanker blijkt te zijn.

Soms is één gesprek voldoende maar vaak is het nodig om eerst medische gegevens van uzelf en/of familieleden op te vragen. Hiervoor moeten de betreffende familieleden schriftelijk toestemming geven. Soms is DNA-onderzoek mogelijk. Hiervoor is een bloedafname noodzakelijk. Aan het einde van het traject bespreken we de conclusie met u. Daarna ontvangt u alle informatie in een brief.

Wat kunt u zelf al doen

Tijdens het eerste gesprek op de polikliniek Klinische Genetica wordt er samen met u een stamboom getekend van uw familie. Dit is een hulpmiddel voor de hulpverlener bij het erfelijkheidsonderzoek. Hij/zij zal vragen naar:

- de grootte en samenstelling van de gezinnen binnen uw familie;
- wie er kanker heeft (of heeft gehad);
- op welke leeftijd kanker is ontstaan.

De antwoorden op deze vragen zijn van belang bij het erfelijkheidsonderzoek.

We weten dat het vaak lastig is om ter plekke herinneringen over familieleden op te halen. Het kan helpen om alvast over deze gegevens na te denken en eventueel te overleggen met andere familieleden. Wij begrijpen dat u slechts die gegevens kunt noteren, waar u of uw familieleden van op de hoogte zijn. Het bevordert de voortgang van het onderzoek als u de gegevens opschrijft en meeneemt naar het eerste bezoek op onze polikliniek.

Noteer hier uw stamboomgegevens:

Vader	→	Aantal broers	Aantal neven en nichten.....
	→	Aantal zussen	
Moeder	→	Aantal broers	Aantal neven en nichten.....
	→	Aantal zussen	
Uzelf	→	Aantal broers	
	→	Aantal zussen	

Noteer hier wie van deze familieleden welke vorm van kanker heeft (gehad) en op welke leeftijd.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Patiënteninformatie

Vervolgens neemt u deze folder mee naar het eerste bezoek op onze polikliniek.

Wie doet dit onderzoek?

Binnen de afdeling werken medisch specialisten, arts-assistenten en genetisch consulenten. Indien gewenst kan een psycholoog, die verbonden is aan de afdeling, deelnemen aan een gesprek.

Contact

Locatie Maastricht:

academisch ziekenhuis Maastricht, P. Debyelaan 25, 6229 HX Maastricht

T: 043-387 58 55

Locatie Venlo:

VieCuri Medisch Centrum, Tegelseweg 210, 5912 BL Venlo

T: 043-387 58 55

Locatie Veldhoven:

Máxima Medisch Centrum, De Run 4620, 5500 AC Veldhoven

T:040-888 83 00

Locatie Eindhoven:

Máxima Medisch Centrum (Borstcentrum) Ds. Th. Fliednerstraat 1, 5631 BM Eindhoven

T:040-888 83 00

Websites

- www.kanker.nl
- www.brca.nl
- www.erfelijkheid.nl

Odin: 030879 / Uitgave: november 2013

Bezoekadres
P. Debyelaan 25
6229 HX Maastricht

Postadres
Postbus 5800
6202 AZ Maastricht

Algemeen telefoonnummer
043-387 65 43
www.mumc.nl